

Häggsjöns Varjehanda

Årgång 12 Nummer 11

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Juni 2009

Medarbetare i detta nummer:

- Nils-Erik Westerholm
- Bibie Chronwall
- Gunhild Westerholm
- Birgit Forsén
- Kjell-Erik Näslund
- Barbro Westerholm
- Kurt Eriksson
- Kerstin Bäck

I det här numret:

Gammalt i Häggsjö	1
Kallelse till årsmöte, dagordning o verksamhetsberättelse	2
Ett frieri i Häggsjö på 30-talet	3
Livet på landet del 2	4
Jag hade en utkikskoja...	6
Georg Efraim "Snoddas" Nordlander	10
Kalendarium Mat- o Baksidan Häggsjöloppan	14
Lokala Krysset 11	15

Gammalt i Häggsjö

Edit Näslund, som nu är äldst i Häggsjö med sina 97 år, har nog kanske också den äldsta krukväxten i Häggsjö eller åtminstone i Häggsjö.

1939 när Edit var på besök hos Frida Lidén i Malviken såg hon Fridas imponerande Asparagus, som hon också kallade Thurja. Edit fick en liten kvist av blomman som hon satte i en kruka och skötte om på bästa sätt. Edit har mycket gröna fingrar och har alltid haft många och välskötta krukväxter, men det tog ändå mer än ett år innan hon fick thurjan att växa. Växten som idag är mycket ovanlig som krukväxt, blev så småningom stor och täckte ett stort stycke av väggen med sitt skira bladverk. Många gånger har Edit klippt ner den när den blivit alltför vidlyftig, men den har envist och troget vuxit upp igen. I år är blomman sjuttio år gammal och Edit utmanar gärna den som kan uppvisa en ännu äldre krukväxt.

Gunnel Westerholm, som är Edits brorsdotter, har en gammal bandsked från 1790 som torde vara det äldsta föremålet i Häggsjö?

En bandsked eller bandgrind som det också benämns är ett redskap som används för att väva smala band och bälten. Som synes på bilden består den av en ram med spjälor insatta med jämna mellanrum. Mitt i varje spjåla finns ett hål. Varpen träs i varje mellanrum och i varje hål, och genom att lyfta och sänka bandskeden skapas skälet där inslaget träs igenom.

Bandskeden som har initialerna EMD och årtal 1790 inristat har tillhört Gunnels morfarsmor, Karin Olsdotter (gift Näslund) född 1848 i Stigsjö. Om henne vet man att hon var barnmorska och att hon var mycket duktig på att åka skidor långt upp i gamla dar.

Som ung hade hon tjänat piga åt patron Ehinger på Lagfors bruk någon gång sent på 1860-talet. Av många fina manér som hon fick lära sig där, ingick också hur man serverade kaffe på "finaste" sätt. Påtåren skulle serveras i en ny ren kopp. Detta tyckte Karin var fjäskigt, så vid ett tillfälle gick hon bara ut i farstun, spottade i koppen och torkade ur den med förklädet. Men hon blev ertappad av fru Ehinger som frågade varför hon gjorde så. "Nog dög de åt'n dänn!", blev svaret.

Kanhända hade Karins bandsked funnits i släkten även före Karin, men detta kan inte beläggas.

/BW

Chefredaktören/utgivaren har ordet

Ett sånt fantastiskt kanonväder vi berikats med nu efter midsommar. Och tydligen skall det hålla i sig ganska länge. Lovar gott inför årets årsmöte på Storholmen den andra söndagen i juli.

Så har vi då efter lite om och men fått ihop ännu ett nummer av tidningen med innehåll om livet på landet, frierier och biologens naturiakttagelser från förr och nu. För att inte tala om den tidigare Häggsjöprofilen

”Snoddas” med hästen Putte.

Som tidigare år uppmanar jag Er att skriva ned och skicka in bidrag till nästa nummer. Sätt Er i den ljuva sommarkvällen, gör minnesanteckningarna och beskrivningar av hur ni upplevde/upplever hur det är att vara Häggsjöbo, fastboende eller sommarboende. Vad är bra, vad är mindre bra i ert liv som Häggsjöbo.

Skriv och berätta!!!

Rapporten över den nya förstudien för järnvägen har kommit (finns att rekvirera hos Banverket). Men sedan är det frågan om pengar kommer att finnas för att sätta igång ett nybygge efter 2019/2020. En ny sträckning som enligt uppgift, med en fart av över 200 km/h, skall kunna ta ned restiden Sundsvall-Härnösand från ca 45 minuter till ca 16 minuter... Jaja...

/Qrt

Kallelse till årsmöte den 12 juli 2009 kl. 11:30 på Storholmen

Packa picknickkorgen och tag gärna med något att sitta på då vi ses på Storholmen.

De som ej kommer med egen båt, hämtas kl. 11:00 med flotte vid Gunnel W:s brygga.

Förslag till dagordning för Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförenings årsmöte på Storholmen den 12/7 2009

- 1 Mötets öppnande
- 2 Godkännande av kallelsen
- 3 Godkännande av dagordningen
- 4 Val av mötesordförande, sekreterare samt 2 justeringsmän
- 5 Verksamhetsberättelse
- 6 Revisionsberättelse
- 7 Ansvarsfrihet för det gångna året
- 8 Val av 2 styrelseledamöter för en tid av 2 år där Gunnar Forsén och Kurt Eriksson står i tur att avgå
- 9 Val av 2 styrelsesuppleanter för en tid av 1 år. I tur att avgå är Carl-Göran Hagelin och Åke Westin
- 10 Val av utgivare av Häggsjöns varjehanda för en tid av 1 år. I tur att avgå är Kurt Eriksson
- 11 Val av revisorer för 1 år. I tur att avgå är Birgit Magneland och Christer Nordieng
- 12 Val av festkommitté för 1 år. I tur att avgå är Barbro Westerholm, Åke Westin och Hans Beijar och Helen Lundström
- 13 Val av valberedning (2 st) för ett år. I tur att avgå är Anders Lindqvist och Christer Nordieng
- 14 Övriga frågor
- 15 Mötets avslutande

Välkomna till Storholmen */Gunnar Forsén*

Verksamhetsberättelse 2008 – 2009

Styrelsens sammansättning under året har varit:

Ordf.: Gunnar Forsén
 Sekr.: Kurt Eriksson
 Ledam: Eder Olofsson
 Kjell-Erik Näslund
 Jörgen Pettersson
 Suppl: Carl-Göran Hagelin
 Åke Westin

Revisor: Birgit Magneland, Christer Nordieng
 Festkom: Barbro Westerholm, Hans Beijar o Åke Westin
 Helen (Westerlund) Lundström

Antalet medlemmar är f.n xxx . Ingen annan aktivitet än årsmötet har hållits under innevarande v.å. Dock finns ambitionen att hålla ett konstituerande styrelsemöte innan årsmötet.

Ansökningshandlingar för att föreningen skall kunna erhålla ett organisationsnummer är inskickad till Skatteverket. Något organisationsnummer har vi dock inte fått ännu. För att kunna öppna ett Plusgiro- eller Bankgiro-konto i enlighet med tidigare årsmötesbeslut måste föreningen ha ett eget organisationsnummer. Glädjande är att de försvunna ursprungliga föreningsstadgarna har återfunnits som har bilagts ansökningshandlingarna till Skatteverket. Så nu hoppas vi på snabb respons från Skatteverket.

Och som sagt som i alla andra ideella sammanhang är det medlemmarnas engagemang som lägger nivån på omfattningen av aktiviteter och initiativ, så välkommen till årsmötet xxx, på Storholmen som vanligt, och tala om vad du tycker och tänker.

Gunnar Forsén

Ordf. Häggsjö Intresse- och Fiskevårdsförening

Ett frieri i Häggsjö i slutet på 30-talet

När min mamma Karin Näslund började närma sig de tjugo, tyckte hon att hon borde hitta sig en karl. Men personkemin stämde inte med någon av byns pojkar. De flesta var förresten på väg att bli släkt med slakten genom moster Edit och morbror Eriks förlovning.

Så vad kunde hon göra före Internets och chat-sidornas tid? Jo annonsera i en dagstidning. Sagt och gjort. Hon annonserade efter en "brevvän". En bonddotter hade tydligen hög attraktionskraft. Så det blev en diger brevhög som damp ner i brevlådan. Men innan hon kunde besvara breven måste de gå genom "censuren", dvs. min mormor Lisa skulle läsa breven.

Tre brev blev godkända däribland min pappa Torsten Näslunds brev. Tyvärr har jag aldrig sett hur han uttryckte sig skriftligt. All korrespondens senare skedde mellan mig och min mamma när jag for hemifrån för studier och sommarjobb på andra orter. Jag inbillar mig att brevet var välskrivet. Han slukade nämligen böcker och min farmor som var folkskollärare tränade honom säkert i skrivandets ädla konst.

Mamma besvarade de tre breven men var lite skeptisk till min pappa. Han var ju hela 27 år!!! Underligt... I Vivsta där han bodde borde det finnas gott om fina flickor. Nu hör det till saken att min pappa hade mest skidåkning och orientering i huvudet.

Men jag kommer ihåg att mamma retade honom på skämt för en viss Doris

sta. Huruvida det hade varit en liten romans dem emellan vet jag inte men Doris förblev

Asplund, sedermera ägare till Asplunds Damekipering i Viv-

ungmö i hela sitt liv. Obesva-

(Forts. på sidan 13)

Livet på landet – del 2

I förra numret försökte jag att redogöra för hur livet på landet förlöpte under de olika årtiderna på landet, i det här fallet runt Häggsjön för en femtio – sextio år sedan och framåt. Vad vi inte berörde men som introducerades under den här tiden var sommargästerna, och nu ska de få en helt egen berättelse.

Den första som såg området som en rekreationsort var nog konsul Isidor Schönning även om han, kan man tänka sig, fick det som en bonus. Han köpte på 1920-talet två fastigheter på östra sidan av sjön som han bebyggde och drev med hjälp av pigor och drängar. Tanken var nog att han skulle vara självförsörjande på kött, fläsk och ägg. Varor, som han av erfarenhet från både Tyskland och Sverige under första världskriget, visste var svåråtkomliga. Till och med svarta börsen kunde gå bet på att skaffa fram dem. Med tiden blev stället ett sommarparadis där familjen tillbringade somrarna.

Alldeles i början av 1930-talet kom Helge och Gurli Lundgren och hittade sin oas på Näset. Från början bodde de i tält, men ganska snart fick de av markägaren lov att sätta upp en liten stuga som de döpte till "Lugnet". Där tillbringade de semestrar och alla helger under barmarkstider på året. Med tiden begåvades de med en dotter, så

varje lördag - man arbetade ju halva lördagarna på den här tiden - såg man dem cyklandes på väg till stugan. Helge kom först med hunden på pakethållaren. Var det dåligt väder hade hunden en bakframvänd jacka på sig. Efter kom Gurli med flickan på en barnsadel. På söndags-eftermiddagarna cyklade sedan familjen tillbaka till stan.

Ungefär samtidigt med Lundgrens byggde Gunnar Näslund med fru Aina sin stuga bakom Näslunds lagårdsbygge i Häggsjö. Gunnar Näslund arbetade på Fagerviks massafabrik och bodde i Timrå. Jag tror man kan utse Näslunds och Lundgrens till pionjörerna bland Häggsjö's sommargäster.

Men länge dröjde det inte tills Ostkustbanan sålde sin bomvaktstuga som blivit överflödigt när kustlandsvägen flyttats 1936 till att gå över Högsnäs. Köpare var systrarna Langelius, som den minnesgode läsaren blev bekant med i Häggsjöns Varjehanda nr 4 från 2001 där de begåvades med en egen artikel.

Under den här tiden hände det även allt som oftast, att när bönderna på våren hade flyttat ut till sina

sommarnöjen i sina bryggstugor - sedan korkmattan fernissats, spismuren kritats och sommarmattorna lagts på i huvudbyggnaden - att man hyrde ut till någon familj som ville tillbringa semestern på landet.

Redan tidigare hade Timråborna börjat etablera sig som sommarstugeägare runt Sjöviken vid Öjesjöns sydspets. En före detta garvaregesäll vid namn Stenberg hade på något sätt kommit över ett område som han lät stycka upp i pyttesmå tomter. Dessa hyrde han ut och där växte snabbt, som svampar ur jorden, en koloni av stugor upp. De flesta var uteslutande från Timrå fabriksområden och trivdes som fiskar i vattnet. Sämjan var god och färdades man förbi en lugn sommarkväll kunde man känna doften av primusköken ända upp till Bruksvägen.

Vid Häggsjön blev det inte någon direkt explosion av byggande men i mitten av 1940-talet kom ingenjör Alsén och tandläkare Wik för att bygga vid Kinnekulle. Samtidigt hyrde tandläkarparet Lundin bagarstugan av Torsten Westerholm. Dessa nya sommar-gäster satte sin prägel på byn sommartid, för plötsligt ordnades sommarfester i regi av den nybildade fiskevårdsföreningen. Det var kapprodd och fotbollsmatcher mellan "infödingarna" och de som-

Livet på landet... forts

marboende. Det var basarer och logdans på Torstens loge. En fiskdamm iordningställdes för att driva upp gäddyngel. Hela byn engagerades och primus motor till det mesta var Alsén, om vilket mycket kan sägas men han fick saker och ting gjorda. Jag kan inte låta bli att berätta om några episoder från den här tiden som han var inblandad i.

Han var en passionerad abborrmetare. En likasinnad var ingenjör Olsson, driftschef på dåvarande Härnöverken. Då dessa tillhörde "jetsetet" runt sjön uppstod en viss tävlan dem emellan om att dra upp de största fiskarna. Därför bestämde sig Alsén för att bygga en jättevåle utanför Lillskäret. En våle är en bunt ris som sänks ner i vattnet vilket blir ett bra gömställe för fiskarna och på så sätt ett fint ställe för fisken att leka på.

Den här vålen byggdes på plankor som lades mellan Torstens och Helge Westerholms båtar. Ris och stora stenar som skulle få anrättningen att sjunka, bands samman med rostfri ståltråd av Fagerstas bästa kvalitet, och flottades sedan under Alséns befäl ut till stranden vid Lillskäret där den skulle tippas i sjön. Men det bar sig inte bättre än att vålen hakade upp sig i Torstens båt som kantrade och Torsten följde med vålen ner i det iskalla vårvattnet. Lätt hade det varit att fastna eller att komma under, men det gick bra. Alsén fick ett suveränt metarställe som han vaktade noga

så att ingen annan dristade sig till att meta i dess närhet. När det sedan blev känt att han ej kunde neka någon att fiska vid Lillskäret så länge det inte var bebyggt, köpte han skäret och lät bygga en liten stuga som står där än idag.

Sådan var han, ingenjör Alsén. En gång höll även jag på att råka riktigt illa för hans säregna humör. Det var så att han skulle ha ett bjudningsskalas en lördagseftermiddag, så han ringde från staden på förmiddagen och bad mig, som väl var i fjortonårsåldern, att vara honom behjälplig med olika sysslor. Han bad mig att jag skulle trimma gräsmattorna och kratta grusgångarna, vilket gick till så att man gick baklänges och drog en stor harv med pinnar. Särskilt noga var det att det skulle vara raka linjer så att inga överkorsningar ägde rum. Sen fick ingen beträda gångarna utan man fick hoppa på gräsmattkanterna tills gästerna anlände. Jag var i det närmaste klar när Alsén kom.

Han sprang direkt fram till sin vattenbrunn för att dra upp de spritflaskor som han tidigare ångat etiketterna av och lagt i en strängkasse som firats ner i den fyra meter djupa brunnen. Kylskåp hade ännu inte kommit till Häggsjö eftersom strömmen ransonerades från den lilla kraftstationen vid utloppet av sjön. Ett vrål som vintertid kunnat utlösa laviner långt ovan träd-

gränsen förkunnade nu att en katastrof var under uppsegling. Där stod nu ingenjör Alsén med en bit av ett papperssnöre, visserligen ganska grovt, men nu upplöst av vattnet och efterlämnandes en kasse med spritflaskor på fyra meters djup!

Fadäs nummer två kom omedelbart när Alsén som hämtat sin långa båtshake och gjort några svepande rörelser på botten i brunnen för att på så sätt få upp sin dyrbara fångst. Båtshaken hade nu krokat i botten på kassen som vändes upp och ner och lämnade flaskorna kvar på botten!

Detta blev för mycket för Alsén som såg hela sitt celebra party förvandlas till ett fiasko av omätliga proportioner. För att rädda situationen kastade han sig över mig och skulle med det redan anfrätta papperssnöret binda mig i fötterna för att med huvudet före fira ner mig i den djupa brunnen. Med ungdomlig spänst lyckades jag dock freda mig från den äldres styrka och göra mig fri. Efter att ha lånat Torsten Westerholms öskar som han hade vid sin brunn lyckades jag bärga de flesta buteljerna, så det hela slutade något så när lyckligt.

Hur många sommarboende det är idag som bor runt sjön vet jag inte men det har blivit ganska många under åren, och aldrig har någon fejd förekommit mellan "infödingarna" och sommarfolket. Lite ner-

(Forts. på sidan 12)

Jag hade en utkikskoja...

Jag hade en utkikskoja i några björkar. Det var på sydsidan av tomten med fin vy över sjön. Där satt jag och spanade och skrev litet om mina iakttagelser, jag skulle ju bli forskare gubbevars. Inte trodde jag väl då att 50 år senare skulle jag sitta med samma utsikt, fast från verandan och skrivandes på en dator, om ändringar i naturen och naturupplevelsen genom åren. Jag började knappa på datorn:

Igår såg vi en älg på andra sidan sjön nedanför det nya hygget där i viken. Inte någon stor en, men i alla fall. Senast jag såg en där, stod skogen mörk och rak som bakgrund till en bamsig älgdjur. Nästan till buken i sjön och med huvudet under vattnet stretade han. Så kom huvudet upp, frustande och ruskande den magnifika kronan och ett fång näckrosrötter som han började tugga i sig. Och så funderade jag: det tycks finnas mycket älg häromkring, jag ser en hel del spår, men inte så ofta älgar. Utöver mina årliga besök, håller jag nu kontakt med vad som händer i naturen i Häggsjö över telefon och e-post.

Grannarna ser rådjur då och då, men jag har inte lyckats få syn på något

ännu. Marita Nyblom, min goda vän och granne över sjön, berättar om alla rådjur hon sällskapat med under den gångna vintern. Rådjuren har verkligen spritt sig norrut under de senaste 10-tal åren. Varg finns det tydligen också på ganska nära håll, men kanske mest på vintern, det berättas om vargspår runt en älgslakt. Och björn lär också röra sig längre bort i skogarna. Har någon sett lo? En gång för många år sedan såg jag en mård. Grävling fanns det några förr, men det sägs att de blivit färre. En ekorre ser jag mest varje år; de svenska ekorrarna är verkligen vackra med sin rödbruna päls som passar så bra mot tallbarken. Och de kan vara mycket underhållande. Talade just med redaktör Kurt, och fick höra om hans förtjusande möte med en ekorrunge som kom in och hälsade på. Hängde bland annat i bakbenet från datorn (ekorren, inte Kurt), påminner mig om vår katt som brukade ligga ovanpå skärmen innan vi fick en modern platt skärm. Hur är det med igelkottarna, finns det några kvar? Jag minns när de första bävrarna kom till Faxälven, det var en stor händelse. Och nu har vi dem i Häggsjön och alla de övriga sjöarna sedan ett antal år!

För ett par somrar sedan såg vi dem alltid i kvällningen komma simmande i sundet och annorstädes. Flera bäverhyddor var då synbarligen bebodda, men verkar nu övergivna. På två somrar har jag inte sett en enda bäver även om jag har försökt. Har de blivit skyggare eller kanske färre?

Fiske är det ju inte så mycket med nuförtiden. Men vi kommer ihåg de mörka augustinätterna med kräftfångst. Vi fick väl aldrig så många, men spännande var det. Och stora kräftor, riktiga små humrar. Eller också var jag liten. Sen kom minken och man såg prydliga högar av blåbruna skal längs strandkanterna och inga kräftor i burarna. Isfisket var ju också ett stort nöje. Pappa och de andra gubbarna kring 40 satt därute i solskenet och vakade över vipande röda korkar och knallpulversmällor allt medan kaffet blev mer och mer utspätt. Stora, fina gäddor kom upp på isen och en del abborrar med. Pepparrotsås, persiljesås... Hur är det med vass, fräken och näckrosor i sjön, någon påfallande förändring? För mig verkar det som om igenväxningen har avstannat även om ål- och gäddnate snärjer om benen när

Jag hade en utkikskoja... forts.

man simmar på för grunt vatten. Förresten, kom ihåg att njuta av notblomstren när ni lägger till vid Storholmen för årsmötet. Som en typisk växt för sand- och grusbotten i relativt näringsfattiga sjöar finns den på ett par ställen i Häggsjön. På något tilltrasslat sätt påminner notblomster mig om linnea, man måste titta för att se dem.

Fågelskådning har alltid varit en källa till glädje, förundran och spänning för mig. Året runt gick, smög, stövlade, cyklade, skidade, och rodde jag i Häggsjötrakten. Nu när jag kommer i juli är det ganska tyst i omgivningarna, men det finns en hel del att uppleva ändå. Gräsandhonan med 11 små dunbollar som fordrade mat på bryggan flera gånger om dagen. Honan i bakgrunden, vaktandes dunbollarna. Allteftersom de blev större, blev de mer aggressiva, knep varandra duktigt och kom upp till verandan och käbblade. De timida fick matas med speciella kast till utkanten av syskonflocken. De första flygövningarna var en stor och ganska komisk händelse. Men den följande sommaren såg jag knappt en gräsand. Ett par krickor har jag sett mest varje sommar samt storlom, smålom och skrakar. Fisktärnorna häckar som vanligt på sin lilla

kobbe och tycks ha blivit fler. Har jag tur hör jag lövsångare, ser korsnäbbar, grönfinkar, grönsiskor, rödhakar och bofinkar, kanske buskskvätta, sävsparv och spillkråka. I fjol såg jag en fiskgjuse i en grantopp, det var en stor nyhet för mig!

Tranor har varit väl synliga de senaste åren, inte bara på överflygning som förr (Marita såg 60 i våras!) och på ett hemligt ställe som alla vet om, men också i strandkanten utanför vårt köksfönster och på Westerholms lägdor (fångade på bild av Stephen, maken) mitt i sommaren. Observationerna i Häggsjö tycks överensstämma med rekordantalet dansande tranor vid Hornborgarsjön i våras. Sångsvanar, troligtvis på väg norrut, har skådats i Häggsjön av Marita och fotograferats av redaktör Kurt i Bölesjön

Mängden av ladusvalor på ledningarna över sjön var stort sommarnöje i min barndom, allt kvitter och flygandet hit och dit inför den långa resan till Afrika var en fröjd för öra och öga. Så var det nästan inga kvar sommaren 07, kanske ett dusin, men i fjol flera dussin. Håll dörrarna öppna för ladu-

svalorna! De äter massor av mygg bland annat. Raka gurkor av standardlängd och kossor med gula örontygder är redan en stor uppoffring. Med minskande jordbruk och igenväxande diken verkar tofsviporna att ha övergivit oss i norra änden av sjön. Storspoven är inte heller så vanlig som förr och skrattmåsar syns inte till regelbundet.

Marita rapporterar om vinterfåglar kring knuten: sidsensvans, grönsiska, grå-siska, gulsparr, talgoxe, blåmes, domherre och en

(Forts. på sidan 8)

Jag hade en utkikskoja... forts.

tidig bergfink (glädjande, eftersom statistiken visar att färre bergfinkar söker

har jag en stadig skara året-runtgäster: högröd kardinal nu med ungar, chickadee

Oh ja, tänk gräs, i motljus på ett hygge, skiftande i gulbrunt och gråviolett,

sig till fågelborden). På senvintern såg mamma och jag ofta korpar, nu ser jag dem under sommaren, oftare än jag minns. Vi brukade lyssna till orrarnas toppspel tidig vår och besökte också spelplatser --- men missade oftast föreställningen. Jag minns en skidtur efter ett rejält snöfall när ett halvt dussin orrar spratt upp under skidspetsarna från att ha varit skyddade under snön från elementen. Tjädrrar kunde vi också spana mellan träden om vi hade tur, men mest hörde vi dem dundra iväg.

Fågelmatning är härlig underhållning. I Kansas City

(ser ut som en talltita) som också matar ungar, tre arter hackspettar, guldfinkar nu med en kull och en del andra arter. Tyvärr väsnas stararna vilt kring fröautomaterna och skrämmer iväg mindre fåglar. Häromdagen kom en färgrann Baltimore oriole som smaskade i sig merparten av en apelsin och den första kollibrin hämtade nektar i kaprifolen. Det är fortfarande roligt att se nya och ovanliga arter, men det är minst lika intressant att följa livet av de vanliga fåglarna i grannskapet. Att bli bekant med fågelarterna här har hjälpt mig mycket att känna mig hemma på prärien.

kruståtel, vårt hyggesgräs, bland det vackraste som finns. Kruståteln är en tröst, nu när hyggena blir fler och stigarna suddas ut. Forna tiders mjuka timmervägar är ett vackert minne blott i kontrast mot de nya härjningarna, men Naturen kanske fixar till dem med tiden. Åsså blir det ju hallonfall och murklor som tröst. Den mörka kärrvägen till lärkplanteringen är trolskt vacker, kantad av örnbräken och där ljuset strilar igenom, ett och annat fläckigt nyckelblomster. I min barndom gjorde jag en lista på de orkidéer som jag hittade i trakten, en kort lista,

(Forts. på sidan 9)

kallade dem. Det här med namngivning är känsligt, fina lokala namn, namn i floran och se'n de vetenskapliga namnen som de DNA drivna botanisterna ändrar och skyfflar om. Men Linne's binominala nomenklatur står sig som princip, även om man söker sig bort från att ge namn efter personer

Ja, vi kanske inte har så många märkvärdigheter kring Häggsjön. Men vad vi har är väl värt att intressera sig för, att njuta av och att vårda.

inte många trivs i vår kalkfattiga bygd.

Norrstigen (Linnés väg som vi läste om i förrförra numret av Varjehanda) är

dock njutbart farbar med vägrenarna i full blom i juli: borsttistel, gulmåra, fibblor, älggräs, mjölkört och överblommade skogsnävor eller midsommarblomster som vi

I mina ögon är Häggsjö ett mycket vackert och intressant stycke natur som jag älskar och alltid bär i mitt hjärta.

Ukulele grundkurs i Häggsjö

Kom med och lär dig grunderna i Ukulelespelandets ädla konst

Alla är välkomna att vara med, ung som gammal och även om du tidigare aldrig har spelat nått annat instrument än möjligen luftgitarr. Intresserad?

Hör av dig till

Gunnar Forsén 070-6030221

så får du veta mer

Georg Efraim "Snoddas" Nordlander

Georg Efraim Nordlander, allmänt kallad "Snoddas" kom till oss i Häggsjö en februaridag i mitten av 1960-talet med alla sina ägodelar, en gammal utsliten kostym och en klädborste i en stor resväska.

Anledningen var att pappa (Erik Näslund) köpt en häst av Beda-Maria Flodin i Gådeå. När pappa skulle köra fram virke från en gallring över Älgtjärns is med hästen Putte, vägrade hästen gå ut på den snötäckta isen, trots att han tog till alla knep. Det var bara att tillkalla expert, och efter mycket letande och frågande fick pappa tag på Snoddas som hade kört Putte i många år inne i Härnösand. Knepet som Snoddas sedan använde för att få Putte att gå över isen var att gå före hästen och inge trygghet.

Det visade sig att Snoddas var hemlös och hade tillbringat de tre senaste nätter i ladorna vid Gådaån i 20 graders kyla. Snoddas arbete hos Beda-Maria hade varit att sköta om grisar o kor på hennes jordbruk, och att hämta matavfall i tunnor på stans olika restauranger och KA5. När Snoddas kom tillbaka

efter en sådan runda med

Putte hände det att hans arbetsgivare gick ut och tog reda på det översta i tunnorna, och det fick bli lunch och middag till Snoddas.

När han berättade detta för en vän föreslog vännen att han skulle ta en käpp och röra om i tunnorna innan han överlämnade matavfallet. Efter det behövde han inte äta av grismaten längre.

Snoddas kom att stanna hos oss i Häggsjö, och efter någon månad hos oss fyllde han femtio år. Jag minns att han fick en armbandsklocka i present som han blev oerhört glad och stolt över. Han kunde klockan och han kunde läsa nödhjälpligt, och så fort han träffade någon drog han upp klockan för att demonstrativt titta efter hur mycket den var.

Bland de arbetsuppgifter som Snoddas fick hos oss märktes det ganska snart vilka som var populärast. Det var att på vintrarna köra ut gödsel på åkrarna med Putte samt att sommartid röja sly i diken och därefter bränna upp det. Vid sådana eldningstillfällen gjorde Snoddas ofta en egen ritual. Han tände tändstickan och ropade för full hals: "Hääär skall tääändas..." följt av ropet "Täänt var det häääär...!". När en sommarstugeägare i närheten (Gösta Fann-

Snoddas... forts

berg) hörde det blev han skräckslagen, tog bilen och körde upp till oss och frågade hur vi kunde tillåta Snoddas att hålla på med dynamit... Han lugnade dock ner sig när vi förklarade att Snoddas bara skojade.

Det finns många roliga episoder att berätta om Snoddas, jag faktiskt bara de roliga

Som när pappa tyckte att han borde ha rätt till pension. Då behövdes ett kunskapstest. Det bokades en tid på Gådeå sjukhus.

Pappa och Snoddas tog bussen till stan och gick till mottagningen.

När det blev Snoddas tur visade det sig att det var självaste överläkaren som skulle utföra testet. Efter en halvtimme kom Snoddas ut svettig och röd i ansiktet, hängde av sig kavajen och gick sedan snabbt in till läkaren igen utan säga något...

På hemvägen i bussen frågade pappa Snoddas vad han hade fått göra inne hos läkaren. ”Jo, sade Snoddas, det var en massa klossar och ingen av dom passade... Så frågade han vad kungen hette och jag svarade Gustav och också vad drottningen hette. Det kommer jag inte ihåg, sade Snoddas, men hon är väldigt ful..”. Då skrattade läkaren så tårarna rann. Snoddas fick sin pension

utan några problem.

Nu mådde Snoddas bra. Han hade egna pengar, en moped, fick sitta med familjen vid måltiderna vilket han inte fått göra i sitt

tidigare liv. Den som läser detta kanske kommer ihåg hur man kunde höra Snoddas glädjerikt sjunga: ”Volare, oho...” på långt håll när han kom körandes på mopeden eller satt bakom Putte. Ja, det finns bara härligt roliga minnen av denna man.

När Snoddas blev sjuk så blev han inlagd på Härnösands sjukhus, och vi hälsade ofta på honom. Sista gången jag var hos honom kunde han nästan inte prata, men en vän till Snoddas var där också och när han gick försökte Snoddas säga något till honom men han förstod det inte.

Jag lyssnade då mycket nära Snoddas och kunde tyda att han sade: ”Har du inte betalt skorna?” Skorna knarrade nämligen när han gick, och då skämtade han om att det skulle tyda på

att skorna inte var betalda. Det goda humöret följde honom till slutet.

Snoddas blev 69 år gammal.

/KEN

Jane's

Racing Cafe

Fika, mat, godis o glass
vid Motorbanan 1 mil söder om
Härnösand.
Öppet varje dag 9-21.
www.janescafe.se

Livet på landet... forts

(Forts. från sidan 5)

vöst var det på 1970-talet när sommarstugeområdet på östra sidan av sjön bildades. Men den löste sig på bästa sätt, och av närmare ett fyrtiotal planerade stugor blev det endast åtta och dessa har nu skapat sig bestämmanderätt över området.

Många har genom åren funnit Häggsjön som ett utmärkt rekreativt ställe, vilket på ett bra sätt illustreras i den stugdagbok som Gurli och Helge Lundgren förde. Jag slutar artikeln med några utdrag ur deras dagbok.

Den 21 juli 1955 skriver Gurli:

Här vill jag leva i lugn och ro. Här vill jag vila stilla och bo utanför tidens brådska och jäkt

Den 31 maj 1982 skriver Gurli:

*Idag kom jag hit ensam.
Min livskamrat är borta
Och det obeskrivligt tom och sorgligt*

/NEW

Sommargudstjänst i Häggsjö

Årets gudstjänst hålls hemma hos May-Gun och Kjell-Erik Näslund
(4H-gården)

Söndagen den 28 juni kl. 18:00

Med Ewa Sjödén o Kicki Sjöstedt

Välkommen till oss!

Vi vill bjuda in dig till oss på Viva Inc. Hos oss får allt hos dig utrymme för vi har plats för både glädje och sorg. Dina mest lysande drömmar och känsla av storhet får finnas sida vid sida med känslor av rädsla och olust och din inre längtan får ta plats och bli hörd.

Vi arbetar alla med olika delar av livet men vi har en gemensam utgångspunkt. Vi vill bidra till en större helhet. Både hos dig som person och i ditt liv. Vi menar också att livet med allt vad det inrymmer är heligt och att du med rätt stöd kan skapa det som just du behöver och längtar efter.

Läs mer om vad vi kan göra för Dig på: www.viva-inc.se

Salong Ulrica

Hårvård för damer och
herrar

0611-125 09

Köpmangatan 4 B
(Prismahuset)

Ett frieri i Häggsjö ... forts

Näslund var ett vanligt efternamn vilket gjorde att mamma inte behövde byta efternamn när hon gifte sig. Som kuriosas kan nämnas att mammans faster hette Karin Näslund och ligger begravd på Häggdångers kyrkogård. Pappas faster hette också Karin Näslund och ligger begravd på Berglunda kyrkogård.

1954 köpte mina föräldrar en tomt i Häggsjö av mina morföräldrar. En tomt som enligt min morfar John var minst skadlig ur odlingsperspektiv. Det har berättats att en stor kornhässa stått där. Att köpa en bit åkermark vid sjön för att bygga en stuga, det var otänkbart på den tiden. För att få tag i byggnadsvirke rev mina föräldrar sedan gamla byggnader bl.a. dansbanan "Susantopp" i Skönvik. Bräder, sågspån, fönster allt fraktades med vår lilla Austin A 30 (Köttbullen kallad) till Häggsjö. Stenar till väggar hämtades i skogen. Bygget av stugan där Gunnar och jag nu huserar började.

rad kärlek?

Efter en tids brevväxling mellan mina föräldrar var det dags för ett besök i Häggsjö. Hjärtat klappade säkert extra när mamma hörde knattret av en Rex lättviktare 96 cc. Många friarfärder kombinerade han med träningspass. Han sprang då genom skogen från Vivsta till Häggsjö, en nätt sträcka på ca 3 mil. Moster Edit har berättat att han en gång kom med en rosenbuske som han hittat vid ett ödetorp och som han gav till henne.

1940 gifte de sig med en enkel ceremoni och flyttade till Sörberge. Här ovan får de nygifta besök av mormor Lisa (Kjell-Erik Näslunds farmor), Hanna (Gunnel Westerholms mormor) och Margareta (Barbro och Anders Westerholms farmor och tillika Kjell-Eriks mormor).

Men det är en historia som kan berättas en annan gång.

/Birgit F

Häggsjö-smycket

Profilen av Häggsjön i silver med tre öar i guld
Numrerade ex. om halsen, på kavajslaget eller slipsen

Design o produktion:

Christer Nordieng

Tel: 0702-44 57 86

Namn o Nytt - Familjesidan

Kalendariet – Vad händer och när?

- Krönikespelet "I järntid": 3, 4 och 5 juli v Västanåfallet**
- 28 / 6 Sommargudstjänst hos May-Gun o Kjell-Erik
1 / 7 Torpkväll på Janne Vängman m. **Per Sörman** kl. 19
  - 4 / 7 Krantz Challenge, Motorbanan
  - 5 / 7 Sommarsöndag i **Barsvikens kapell** kl. 13:00
  - 8 / 7 Torpkväll Janne V **Härnösands Paradorkester** kl.19
  - 11 / 7 Trivselkväll i Salteriet, Barsviken. Trubadurunderhålln
  - 12 / 7 **Årsmötet Häggsjöns Intresse- & Fiskevårdsför. på Storholmen, kl 11:30**
  - 15 / 7 Torpkväll på Janne V
  - 22 / 7 Trivselkväll i Salteriet, Barsviken. Trubadurunderhålln
  - 25 / 7 **Auktion Janne V. torpet** kl 11:00. Visning fr kl 10:00
  - 25 / 7 **Barsviksdagen "Sommarkmarknad"** kl 12-15
  - 26 / 7 Trivselkväll i **Salteriet**, , Barsviken. Underhålln & mat
  - 26 / 7 Gudstjänst vid **Svenskär** kl 14:00
  - 8 / 8 Surströmmingsfest i Salteriet, Barsviken
  - 9 / 8 Friluftsgudstjänst Janne V kl 11:00

Häggsjö-loppan

Önskas:

Sekelskiftesmöbler, spännande byggnadstillbehör, smiden m.m. Leksaker före 70-tal
Ring 0611-77 004

Erbjudes:

Böcker, över 400 titlar
Branting, Fogelström, Mårtensson, Mankell, Christie, Doyle m.fl
För katalog ring 0611-740 77

MB Compact och 123-delar samt div. övriga MB-delar säljes.
Ring Bill, 0705-93 83 73

Trädfällning på tomten ? Ring Kjell-Erik på 0611-770 23

Fina hästtäcken säljes.
Ring Nils-Erik 0611-77061

Kerstins Krabb- o Sparrislåda

- 1 burk krabba
- 2 msk krabbspad
- 1 burk sparris
- Mycken dill
- 3 dl grädde
- 3 ägg
- Salt o peppar

Förberedes dagen innan servering.

Lägg ett täcke av dill i botten på formen. Fördela krabba

och sparris jämnt över dillen. Häll över det avrunna krabbspadet. Vispa ihop grädde, ägg, salt o peppar som fördelas i formen.

Grädda till fin färg och konsistens.

Garnera den avsvalnade förrätten med citron och dill samt servera den kall dagen efter.

/KB

Efterlysning

Jag håller på att samla bilder i en bildbank för Häggsjö, och vill därför gärna låna gamla fotografier för inscanning.

Hör av dig till
Barbro Westerholm,
0611-77124 eller 073- 6604505

Barbros Rabarberpaj

- 150 gr margarin
- 0,5 dl strösocker
- 1 tsk bakpulver
- 3,5 dl vetemjöl
- några rabarberstjälkar

Smält margarin i en panna som rymmer lite mer än margarin, och låt det svalna en aning. Tillsätt mjöl, socker och bakpulver och rör ihop direkt i pannen till en kladdig smet.

Skär rabarbern i tärningar lägg i en pajform i några lager. Strö på lite socker och en dutt potatismjöl om du inte vill att rabarbern skall safta sig så mycket.

Fördela pajdegen över rabarbern i små klickar och platta till. Grädda ca 15 – 20 minuter i 200 grader tills pajen har fått fin färg och rabarberbitarna är mjuka.

Detta är en mycket snabbt gjord

paj och rabarbern kan mycket väl bytas ut mot andra bär. Tips: rabarber och jordgubbar blandat i pajen är jättegott. Servera pajen ljummet med vaniljsås eller vaniljglass

/BW

Gunhilds lokala kryss nr 11 - något att bita i för de bitna...

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11		12		13	14	15
16								17					18	19		20	
21				22				23					24		25		
26			27							28			29				
30		31						32									
	33							34					35	36		37	
38								39					40				41
			42				43						44				
45							46			47	48				49		
					50					51					52		
	53	54							55		56						
57							58			59					60		
61					62				63								
64				65				66					67	68	69		70
		71						72	73		74			75		76	
	77				78		79						80				
81							82				83	84					
85							86				GW	87					

Vågrätt:

- 1 Upptuktelse
- 13 Fågel
- 16 Kopparorm
- 17 Landsflykt
- 18 Anna Boklund
- 20 Talade
- 21 Enstaka
- 22 Nate
- 23 Skiva
- 24 Brant
- 26 På fordon fr Liechtenstein
- 27 Kanapé
- 29 Spetat
- 30 Folkslag
- 32 Opera
- 33 Kan sill vara
- 34 Amerik. Skådespelare
- 35 Prata
- 38 Tristan och .....
- 39 Knävelborr
- 40 Udd
- 42 Äkta
- 44 Stad
- 45 Äldre yngling
- 46 Musikalisk

49

- 50 Slå
- 51 Folk o rike
- 52 Storbladig ört
- 53 Etui
- 56 Sonat
- 57 Titel
- 58 Ludd
- 60 Kortlivad
- 61 Tidrymd
- 62 Årtal
- 63 Med "D" krokig
- 64 Slag
- 64 Använder Thinner
- 67 Attila
- 71 I Indien
- 72 Grundämne
- 75 I säckar
- 77 Farm
- 79 Frost
- 80 Hungrig
- 81 Måne
- 82 Folkslag
- 83 Kemiskt ämne
- 85 Trög
- 86 Nykterhetspolitiker
- 87 Stiliga

Lodrätt:

- 1 Kronblomfavorit
- 2 Notdragning
- 3 Varv per minut
- 4 Kadaver
- 5 Irrade
- 6 Platsen för ulliga
- 7 Begagnad
- 8 Potatissort
- 9 Utsättas för ljus
- 10 Titan
- 11 Stilig
- 12 Nyodling
- 14 Djur
- 15 Stilla
- 19 Brygga
- 25 Land
- 27 Kan läggas in
- 28 "Med ett ""L"" = saga"
- 31 Riddare
- 36 Slätter
- 37 Bortnötning
- 39 Köps för film
- 41 Nävret
- 42 Spelas på
- 43 Påsidan

44

- 45 Flygpostbrev
- 45 Hud
- 47 Uppmaning
- 48 Djur
- 50 Gris
- 53 Sann
- 54 Rikligare
- 55 Elektrokardiogram
- 57 Smäll
- 59 Rensar bort blad
- 62 Gammalt betyg
- 65 Nyckel
- 66 Skämta
- 68 Narra
- 69 Namn
- 70 Sovra
- 73 Sann
- 74 Fisk
- 76 Grundämne
- 77 Djur
- 78 Högsta domstolen
- 80 Arkitektförbund
- 81 Nickel
- 84 Erik Gillsäter

Lösningen skickas till:
Redaktionen c/o Kurt Eriksson

Namn..... Adr: .....
Postnr: ..... Ort .....

Ordförande: **Gunnar Forssén**
Adress: Kometvägen 16
863 32 Sundsbruk
Tfn: 060-52 62 18, 070-603 02 21
Sekr: **Kurt Eriksson**
Adress: Häggdånger, Häggsjö 263
871 91 Härnösand
Tfn: 0611-771 24
mob: 0708-66 66 07

Häggsjöns Varjehanda
Redaktionen c/o **Kurt Eriksson**
Häggdånger, Häggsjö 263
871 91 HÄRNÖSAND
Tfn: 0708-66 66 07
E-post: Kurt.Eriksson@qrt.se

Vi finns på nätet!
<http://www.qrt.se>
<http://www.qrt.se/haggdanger>

Häggsjöns Intresse- och Fiskevårdsförening

Föreningen grundades 1948 för att tillvarata fiskerättsinnehavarnas intressen och för att på bästa sätt främja och utveckla fisket och fiskevården för dåtida och framtida generationer vid Häggsjön.

Föreningen har efter ombildningen 1990 utvidgats till att bli en intresseförening för samtliga medlemmar som bor och verkar kring Häggsjön samt har intresse i sjöns välmåga.

”För Häggsjön, genom tiderna”

Glöm ej inför nästa nummer:

- Ditt förslag / bidrag till innehåll
- Dina frågor, undringar om bygden m.m.
- Köp o Sälj på Häggsjö-loppan
- Ditt företags sponsor-annonser

Vi vill gärna ha Dina synpunkter på Häggsjöns Varjehanda

Detta är vårt andra nummer av Häggsjöns Varjehanda och inför ev. fortsatta nummer skulle vi gärna vilja ha Din åsikt om denna form för information om gamla och nya tider samt händelser runt Häggsjön.

Vad tycker Du om detta nummer av Häggsjöns Varjehanda ?

- Mycket bra, önskar läsa fler utgåvor
 Det är OK, varken bra eller dåligt
 Tycker inte att denna form av information behövs

Hur ofta skulle Du vilja läsa Häggsjöns Varjehanda ?

- En gång per år
 När ny information av intresse för Häggsjön och mig uppstår
 Aldrig mer, det räcker med detta nummer

Vad vill Du att Häggsjöns Varjehanda skall innehålla ?

- Mer om gamla tider och de som bodde där på den tiden
 Gammalt och nytt, Gärna frågespalt, samt ”Köpes och Aktuella frågor som: Vad händer med Rödberget, Bottniabanan

Är Du själv beredd att bidra med material och inlägg till Häggsjöns Varjehanda ?

- Gärna, har material för nästa utgåva
 Inte för närvarande, kanske senare
 Nej, läser helst vad andra skriver om

Kommentarer (skriv gärna mer på ett extra papper):

Namn _____

Adress _____
_____

E-post: _____

Telefon _____

Skicka Din åsikt till:
Redaktionen c/o Kurt Eriksson
Lindvallsgatan 2
117 36 STOCKHOLM

PS Även om Du inte besvarar frågorna, så önskar vi att Du hjälper oss att uppdatera medlemsregistret genom att skicka in namn, adress, tel.nr (hem o till stugan) samt **e-post**-adress för er som har sådan.